

Investiciono-razvojni fond
Crne Gore A.D.

2024

Kreditni za finansiranje trajnih obrtnih sredstava

1. Cilj programa

Imajući u vidu potrebu crnogorske privrede za obrtnim sredstvima, IRF CG A.D. će i u 2024. godini nastaviti sa finansiranjem obrtnih sredstava u cilju unapređenja likvidnosti postojećih privrednih subjekata.

2. Namjena kredita

Trajna obrtna sredstva su sredstva potrebna za finansiranje tekućih obaveza koje nastaju u redovnim poslovnim aktivnostima krajnjeg korisnika kredita, a odnose se na sirovine i materijal, zalihe, ostale proizvodne troškove, potraživanja od kupaca.

Saglasno gore navedenom, sredstva kredita mogu se koristiti:

- za nabavku sirovina, repromaterijala, poluproizvoda, sitnog inventara;
- za režijske troškove.

Iznos sopstvenog kapitala ne smije biti manji od 25,00% vrijednosti ukupne pasive (odnosi se na direktne kreditne aranžmane).

Sredstva kredita ne mogu se koristiti za:

- za otplatu postojećih kreditnih zaduženja (osim u dijelu sredstava koja se dobijaju kroz refundaciju ulaganja);
- čiste finansijske aktivnosti (npr. kupovina HOV);
- davanje zajmova kupcima ili drugim pravnim i fizičkim licima;
- nabavku osnovnih sredstava.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- Proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga;
- Izgradnja stambenih i poslovnih prostora radi prodaje, kao i izgradnja benzinskih pumpi;
- Učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje;
- Bankarstvo i osiguranje;
- Djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa, djelatnosti novinskih agencija;
- Kupovina udjela u drugim društvima, akcija i ostalih vrijednosnih papira;
- Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti;
- Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. Korisnici kredita

Korisnici kredita mogu biti privredna društva i preduzetnici i ostali oblici i organizovanja koje predviđa Zakon o privrednim društvima, kao i lica koja djelatnost obavljaju na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (zanatlije, poljoprivredni proizvođači, PZU i sl.).

Ovom kreditnom linijom IRF CG A.D. će kreditirati projekte krajnjih korisnika koji ostvaruju prihode u sljedećim djelatnostima:

- Proizvodnja;
- Drvoprerada;
- Poljoprivreda i proizvodnja hrane;
- Turizam i ugostiteljstvo;
- Usluge;
- Trgovina.

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Uprave prihoda i carina obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

Korisnici kredita mogu biti isključivo privredna društva koja posluju duže od 12 mjeseci.

4. Način kreditiranja

IRF CG A.D. realizuje ovaj program:

- direktnim kreditiranjem korisnika kredita;
- kreditiranjem krajnjih korisnika kredita preko poslovnih banaka sa kojima je IRF CG A.D. uspostavio poslovnu saradnju.

Zahtjevi za odobrenje kredita koji nijesu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

Na osnovu ugovora o kreditu između poslovne banke i IRF CG A.D., poslovna banka će zaključiti ugovor sa krajnjim korisnikom kredita.

5. Kreditni uslovi

Kreditni koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, biće finansirani iz sopstvenog kreditnog potencijala.

A) Direktno kreditiranje:

- Maksimalni iznos do 5.000.000,00 €, (za preduzetnike i poljoprivredne proizvođače do 30.000,00 €);
- Minimalni iznos 10.000,00 €;
- Kamatna stopa iznosi 4,50% na godišnjem nivou uz proporcionalan način obračuna kamata;
- Rok otplate do 7 godina (uključujući grejs period);
- Grejs period do 1 godine.

Aktivni direktni korisnici ove vrste kredita IRF CG A.D. mogu ponovo aplicirati za dodatna sredstva, s tim što će se voditi računa da ukupna izloženost po osnovu kredita prema jednom klijentu (uključujući sva povezana lica) bude u skladu sa njegovim bilansnim pokazateljima.

Maksimalna izloženost prema jednom klijentu uključujući i sva povezana lica biće definisana internim aktima Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D.

Zavisno od cijene raspoloživih izvora finansiranja, kamatna stopa može biti veća, sa čim bi korisnik sredstava Fonda bio uredno upoznat.

B) Kreditiranje preko poslovnih banaka:

- Maksimalni iznos do 5.000.000,00 €;
- Minimalni iznos 10.000,00 €;
- Kamatna stopa iznosi 7,50% na godišnjem nivou od čega Banci pripada 3,00%.

Banka ima pravo sa klijentom ugovoriti nižu kamatnu stopu, u kom slučaju kamatna stopa Fonda iznosi ne manje od 4,00%;

- Rok otplate do 7 godina (uključujući grejs period);
- Grejs period do 1 godine.

Zavisno od cijene raspoloživih izvora finansiranja, kamatna stopa može biti veća, sa čim bi korisnik sredstava Fonda bio uredno upoznat.

6. Naknade

Visina naknade za direktne aranžmane je 0,30% na odobreni iznos kredita.

Naknade za kredite koji se realizuju preko poslovne banke IRF CG A.D. neće zaračunavati, a krajnji korisnik će sa bankom ugovoriti iznos naknade.

7. Korišćenje kredita

Rok korišćenja kredita je do 12 mjeseci.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika.

IRF CG A.D. će sprovoditi kontrolu namjenskog korišćenja kredita i odobrena sredstva se ne mogu koristiti za plaćanje obaveza prema fizičkim licima, povezanim licima, kao ni plaćanje internih faktura.

IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite prenosom sredstava na sljedeći način:

- Minimum 50% kreditnih sredstava na račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ;
- Preostali iznos kredita na račun Korisnika kredita jednokratno ili po tranšama – fazno (na osnovu dokumentacije za prenos sredstva ili dokumentacije o izvršenom plaćanju - refundacija);

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Dio kreditnih sredstava u minimalnom iznosu od 50% iznosa kredita koji se isplaćuje na račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova, također se može isplatiti i na račun Korisnika kredita i to u slučaju refundacije prethodnih plaćanja, uz dostavljanje odgovarajuće dokumentacije ili u slučaju plaćanja ino dobavljačima.

Refundaciju prethodnih plaćanja je moguće izvršiti na osnovu dostavljene analitičke kartice dobavljača potpisane i pečatirane od strane korisnika kredita, uz Izjavu o korišćenju sredstava. Refundacija će se vršiti u skladu sa internim aktima Fonda.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika za potrebe plaćanja ino dobavljačima po pravilu se vrši u tranšama-fazno, dok u slučaju jednokratne isplate Korisnik kredita je dužan da u roku od 30 dana od isplate sredstva na račun dostavi odgovorajuću dokumentaciju o plaćanju ino dobavljačima.

Fond zadržava pravo da tokom vršenja kontrole namjenske upotrebe sredstava traži dodatnu dokumentaciju u skladu sa internim aktima Fonda.

Prenos sredstava za kreditne aranžmane posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka po pravilu će se vršiti jednokratno.

U slučaju kreditiranja krajnjih korisnika putem poslovnih banaka, poslovne banke su dužne obezbijediti i čuvati dokumentaciju i voditi evidencije koje omogućavaju brzu i efikasnu kontrolu namjenskog korišćenja kredita, kao i definisanje ostalih uslova korišćenja kredita u skladu sa zakonskim uslovima. IRF CG A.D. zadržava mogućnost da namjensku kontrolu vrši u direktnom kontaktu sa krajnjim korisnikom kredita.

8. Instrumenti obezbjeđenja

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatati mjenice, hipoteke na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja premije, subvencije, grantovi i direktna plaćanja koja obezbjeđuje Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenja poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

Kod kredita posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka, za obezbjeđenje će se uzimati mjenice i mjenična ovlašćenja banaka, a banka zadržava pravo da ugovori instrumente obezbjeđenja sa krajnjim korisnikom.

9. Potrebna dokumentacija

9.1 Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- Zahtjev za kredit;
- Projekcije finansijskih izvještaja za cijeli period otplate kredita;
- Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- Rješenje o registraciji za PDV, ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- Važeći statut društva;
- Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica;
- Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- Potvrda Uprave prihoda i carina o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana.
- Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) za posljednje tri godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- Izvještaj revizora za korisnike kredita koji su obveznici revizije po zakonu;
- Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Uprave prihoda i carina (dokaz o broju zaposlenih);
- Predlog instrumenata obezbjeđenja;
- Profakture, predugovore (kopija ili original), analitičke kartice dobavljača potpisane i pečatirane od strane korisnika kredita uz izjavu o korišćenju sredstava, za nabavku sirovina, repromaterijala, poluproizvoda, sitnog inventara i plaćanje režijskih troškova (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koje su izdate od fizičkih lica (osim kod zakupa nekretnina, nabavki od registrovanih poljoprivrednih gazdinstava), ponude/predugovore od povezanih lica, kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;

9.2 Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta posredstvom i uz garancije poslovnih banaka:

- Projekcije finansijskih izvještaja za cijeli period otplate kredita;
- Odluka nadležnog organa banke;
- Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa;
- Rješenje o registraciji za PDV, ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- Potvrda Uprave prihoda i carina o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- Bilans stanja, Bilans uspjeha, za posljednje tri godine;
- Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Uprave prihoda i carina (dokaz o broju zaposlenih);
- Profakture, predugovore (kopija ili original), analitičke kartice dobavljača potpisane i pečatirane od strane korisnika kredita uz izjavu o korišćenju sredstava, za nabavku sirovina, repromaterijala, poluproizvoda, sitnog inventara i plaćanje režijskih troškova (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koje su izdate od fizičkih lica (osim kod zakupa nekretnina, nabavki od registrovanih poljoprivrednih gazdinstava), ponude/predugovore od povezanih lica, kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- Izjava o povezanim licima.

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. Ostale odredbe

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. Period trajanja kreditne linije

Kreditna linija traje do 31.12.2024. godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

Predsjednik Odbora direktora

Velizar Kaluđerović